

ПРИКАЗ КЊИГЕ: КСЕНИЈА ЋИРИЋ, *ПРИЧЕ О БЕОГРАДУ*

Културно наслеђе може се очувати ако га познаје, разуме и прихвата појединац, односно заједница. То је разлог зашто већина конвенција о заштити наслеђа обавезује и позива државе потписнице да развијају свест јавности о значају очувања архитектонског блага, било као елемента културног идентитета било као извора инспирације и креативности садашњих и будућих генерација. Важно је едукацију у том циљу започети рано, јер се не сме занемарити чињеница да први утисци у детињству често имају судбоносан значај за изграђивање човека и његово понашање у будућности.

И управо најмлађој популацији посвећује своју прву књигу *Приче о Београду*, у издању Дерете, ауторка Ксенија Ћирић, историчарка уметности запослена у Заводу за заштиту споменика културе града Београда. Знање стечено на студијама историје уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду, као и у десетогодишњем раду на заштити културног наслеђа у Заводу за заштиту споменика културе, и спојено с неспорним списатељским даром, своје оваплоћење нашло је у овој књизи.

Књига садржи десет духовито осмишљених и на начин примерен деци испричаних прича о Београду. Приче су вешто ткање фикције и стварних чињеница, које су у приповедачко ткиво унете с намером да се понешто о наслеђу научи, а опет да не буде сувопарно већ да децу насмеје и заголица им машту. У првој приповетки названој *Од Сингидунума до Београда* мали читаоци, пратећи авантуре дечака Сингија, научиће да се Београд некада давно звао Сингидунум и да су га основали Келти, као и да су му данашњи назив много година касније дали Стари Словени. Читајући и смејући се, научиће да бронзаног коња на Тргу републике јаше чувени кнез Михаило Обреновић, за време чије владавине су Турци коначно протерани из Београда, упознаће затим и познате личности Мику Аласа, Јосифа Панчића, Ивана

Мештровића, као и неке од симбола Београда попут Капетан Мишиног здања, Победника, Школе „Краљ Петар Први“, Цркве Александра Невског, Београдске библиотеке или Железничке станице.

Јунаци Ксенијиних приповести су такође деца, па су и историјске личности приказане као деца (*Коњ Гавра и кнез Михаило, Архиепископ Јелисаветина Начић,*

Песма и музика Корнелија Сиџанковића), а тамо где се историјске личности појављују као одрасли људи, обавезно су им у подухватима помагачи опет деца. Тако ће домишљата земунска дружина, предвођена Урошем и Зрном, у причи *Муке једног Победника*, помоћи чувеном вајару Ивану Мештровићу да Победника са Теразија премести на Београдску тврђаву, где и сад стоји и са захвалношћу „гледа“ према Земуну. Слично је и у причи *Ботаничка башта*, у којој ће мали Раде кад одрасте, у знак сећања на чувеног ботаничара Јосифа Панчића – с којим је, како каже прича, као дете заједно с другарима са Дорћола правио шуму, тј. ботаничку башту крај Дунава – направити праву правцату ботаничку башту на Палилули, на земљишту које му је краљ лично поклонио, која и дан-данас постоји. Познаваоци историје лако ће разлучити имагинативни слој од историјског, деци то није потребно. Довољно им је отворити нове видике, приближити поједине споменике и личности, упутити их да познају и воле свој град. Факте ће усвојити с временом.

Додатну вредност књиге представља и њен визуелни идентитет. Квалитетна штампа, употребљен колоритет и помало архаичан тон пратећих илустрација Јелене Рачић, које попут текста плоче између збиље и маште, допринели су похвалној естетици овог издања.

Књига *Приче о Београду* представља допринос популаризацији споменичког наслеђа међу децом, будућим чуварима културне баштине. Надам се и да утире пут новим сличним издањима о културном наслеђу намењеним деци.

Светлана С. Димитријевић Марковић,
архитекта

Завод за заштиту споменика културе града Београда
svetlana.d.markovic@beogradskonasledje.rs